

Πράσινη Βίβλος για την μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής

(Εισήγηση προέδρου της Συνομοσπονδίας Αλιέων Ελλάδας)

Το ζήτημα που τίθεται στη σημερινή συνάντηση είναι η αναμόρφωση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής υπό το πρίσμα όμως της αποτυχίας της μέχρι σήμερα ΚΑΛΠ.

Αν ήθελε η Ευρωπαϊκή Ένωση να εφαρμόσει μια ευρωπαϊκή αλιευτική πολιτική στηριζόμενη σε μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τη θάλασσα θα το είχε κάνει πολύ πριν από το 1994 δίνοντας τη δυνατότητα στα κράτη – μέλη να πάρουν τα μέτρα που απαιτούνταν στηριζόμενοι στις ιδιαιτερότητες των εθνικών αλιευτικών τους κλάδων και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων τους με γνώμονα πάντα ένα ευρωπαϊκό προσανατολισμό προς μια αλιευτική πολιτική κοινωνικά δίκαιη και φιλικά προσκείμενη στο φυσικό περιβάλλον.

Αντί αυτού έχουμε μια ΚΑΛΠ προϊόν πολιτικών συμβιβασμών και όχι αποτέλεσμα γόνιμου διαλόγου μεταξύ των άμεσα ενδιαφερομένων και για αυτό το λόγο αναγνωρίστηκε εν μέρει η αποτυχία της όπως προσχηματικά αναφέρεται. Εμείς θεωρούμε ότι έχει αποτύχει παταγωδώς.

Ευρωπαϊκοί κανονισμοί και οδηγίες δομούνται και καλούνται τα κράτη μέλη να τους εφαρμόσουν χωρίς επί της ουσίας οι άμεσα ενδιαφερόμενοι να συμμετέχουν στη χάραξη τους και για το λόγο αυτό οι αλιείς δεν μπόρεσαν να τους αποδεχτούν. Ένα άλλο δεδομένο μάλιστα είναι ότι οι μηχανισμοί έλεγχου της εφαρμογής στη χώρα μας, τουλάχιστον, είναι ένας μηχανισμός στην υπηρεσία των μεγάλων οικονομικών αλλά και κομματικών συμφερόντων που εξυπηρετεί υμετέρους, θυσιάζοντας με αυτόν τον τρόπο, όχι μόνο την ήδη εξασθενημένη από τις παρεκκλίσεις και τους πολιτικούς συμβιβασμούς ΚΑΛΠ αλλά και το μέλλον ενός από τους μεγαλύτερους αλιευτικούς κλάδους, από πλευράς εργατικού δυναμικού και σκαφών με αδρανή αλιευτικά εργαλεία, της Ε.Ε.

Είναι γεγονός ότι διάφορα λόμπυ στηρίζουν τη δυναμική αλιεία σε ευρωπαϊκό επίπεδο αλλά και σε εθνικό χωρίς να υπολογίζουν το κοινωνικό, το πολιτικό αλλά και το περιβαλλοντικό κόστος. Τα προστατευόμενα οικοσυστήματα στη χώρα μας είναι αχαρτογράφητα για να μην μπορούν να εφαρμοστούν οι Ευρωπαϊκοί Κανονισμοί που αφορούν περιορισμούς των συρόμενων εργαλείων και των γρι γρι, παρότι

επανελημμένα έχουν γίνει προτάσεις από τη Σ.Α.Ε για τη χαρτογράφηση τους. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα, οι ομοσπονδίες, να αγωνίζονται να βρουν χρήματα για να προχωρήσουν μόνες τους σε χαρτογραφήσεις (π.χ χαρτογράφηση του μετώπου της περιοχής NATURA 2000 GR2450004 Ναύπακτος - Ιτέα). Παρόλο που έγινε η χαρτογράφηση, ο κανονισμός δεν εφαρμόζεται.

Παρόλα αυτά όμως στα διαχειριστικά σχέδια, που υπεβλήθησαν το προηγούμενο διάστημα στην Ε.Ε για το γρι γρι, η προηγούμενη πολιτική ηγεσία με αποκλειστική της ευθύνη ψευδώς ενημέρωσε την Ε.Ε λέγοντας ότι είναι χαρτογραφημένα ενώ αντίθετων υπάρχει έγγραφο του ΥΠΕΧΩΔΕ που διαβεβαιώνει το αντίθετο. Ενώ υπάρχει μελέτη για τους συρόμενους από αγκυροβολημένο σκάφος γρύπους, η προηγούμενη πολιτική ηγεσία διέθεσε μεγάλο ποσό για να γίνει νέα μελέτη κομμένη και ραμμένη στα μέτρα κάποιων για να υποβάλλουν διαχειριστικό σχέδιο. Σημειωτέον ότι η μελέτη αυτή είναι σε πλήρη αντίθεση με τη μελέτη την προηγούμενη που έγινε το 2001 για το ίδιο εργαλείο

Ρίχνοντας μια ματιά στη μέχρι σήμερα ΚΑΛΠ στη χώρα μας μόνο ένα συμπέρασμα βγαίνει. Ότι ποτέ μέχρι σήμερα δεν εφαρμόστηκε κάτι που είχε σχέση με απόσταση από την ακτή και βάθη, για τα συρόμενα αλιευτικά εργαλεία και τα γρι γρι, την απαγόρευση για την αλιεία και την εμπορία υπομεγεθών, τα προστατευόμενα ενδιαυτήματα, τα επίπεδα αναφοράς της εθνικής χωρητικότητας και υποδύναμης κλπ. Η δομή που είναι επιφορτισμένη με την ευθύνη ελέγχου της εφαρμογής της ΚΑΛΠ το μόνο που κάνει είναι να συγκαλύπτει τις παράνομες αλιευτικές δραστηριότητες και να εφευρίσκει προσχήματα ώστε να μην εφαρμόζει την ΚΑΛΠ.

Το Δορυφορικό Σύστημα Παρακολούθησης Στίγματος Αλιευτικών Σκαφών έχει καταρρεύσει. Δεν επιβάλλονται ποινές παρά μόνο σε ελάχιστους οι οποίοι δεν διαθέτουν προσβάσεις. Σε μεγάλο ποσοστό γίνεται δολιοφθορά στο σύστημα ή κάποια δεν λειτουργούν ή το σύστημα δίνει στίγμα σε άλλη περιοχή ενώ το σκάφος βρίσκεται σε άλλη περιοχή χωρίς να γίνονται οι απαραίτητοι έλεγχοι και χωρίς να επιβάλλονται οι εκ του νόμου προβλεπόμενες κυρώσεις και να απαγορεύεται ο απόπλους. Τα στοιχεία που ζητούνται από τους συλλογικούς φορείς και που αφορούν παράνομη αλιευτική δραστηριότητα δεν χορηγούνται με το πρόσχημα των προσωπικών δεδομένων χωρίς όμως να είναι προσωπικά δεδομένα διότι αναφέρονται σε παράνομη αλιευτική δραστηριότητα.

Οι υπηρεσίες αυτές ανοιχτά και προκλητικά συγκαλύπτουν τις παράνομες αλιευτικές δραστηριότητες και είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό διαβρωμένες. Το τελευταίο μάλιστα

διάστημα σαν αποτέλεσμα αυτής της δραστηριότητας αλλά και της συγκάλυψης της, ήταν ο πνιγμός ενός αλιεργάτη στη Θάσο και απαιτείται πλέον όχι μόνο οι φυσικοί αυτουργοί αλλά και οι ηθικοί να καθίσουν στο σκαμνί.

Όλα αυτά βέβαια για ένα λόγο. Η πολιτική των προηγούμενων κυβερνήσεων ήταν μια. Κάτω τα χέρια από τα γρι γρι και τις τράτες.

Αυτό όμως τώρα δεν μπορεί να ισχύσει όταν μάλιστα η νέα κυβέρνηση τη χώρας στο επίκεντρο της πολιτικής της έχει την Πράσινη Ανάπτυξη. Η χώρα μας είναι δεσμευμένη από διεθνείς συμβάσεις, όπως της Βαρκελώνης και του Ρίο, και πρέπει μέχρι τέλος του 2010 να έχει πάρει μέτρα για την διατήρηση της βιοποικιλότητας μέσω της αναχαίτισης της απώλειας της.

Αυτό το πράγμα όμως δεν συμβαδίζει με τη δραστηριοποίηση στην ακτή συρόμενων αλιευτικών εργαλείων και γρι γρι τα οποία διαπιστωμένα έχουν τεράστιες απορρίψεις εμπορικών και μη εμπορικών ειδών, διακίνηση τεράστιων ποσοτήτων υπομεγεθών με την ανοχή των υπηρεσιών και ανυπολόγιστη επίδραση στις βενθικές κοινωνίες, στους βυθούς σκληρού υποστρώματος και στα προστατευόμενα ενδιαιτήματα.

Για να υπάρχουν ουσιαστικά αποτελέσματα θα πρέπει να διασφαλιστούν τα πιο κάτω.

1. Ξεκαθάρισμα του προφίλ του αλιευτικού κλάδου.
2. Ουσιαστική εμπλοκή των άμεσα ενδιαφερομένων στη χάραξη της όποιας αλιευτικής πολιτικής
3. Η ύπαρξη ουσιαστικού μηχανισμού ελέγχου (αλιεοφυλακή)
4. Συγκέντρωση της επιστημονικής πληροφορίας και της εμπειρογνομοσύνης των αλιέων
5. Στελέχωση των υπηρεσιών αλιείας με ικανό προσωπικό
6. Αξιοποίηση της διεθνούς γνώσης

Σε αυτή την αναμόρφωση της ΚΑΛΠ κάποια ζητήματα πρέπει να προσεχθούν ιδιαίτερα.

- Θα πρέπει να προσεχθούν, και να στηριχτούν και να προστατευτούν μέσα από ένα θεσμικό πλαίσιο ιδιαίτερης μεταχείρισης οι παράκτιοι στόλοι μικρής κλίμακας οι οποίοι χρησιμοποιούν αδρανή αλιευτικά εργαλεία. Αυτό το μέρος του κλάδου είναι στρατηγικής σημασίας διότι διατηρεί πολιτισμικά στοιχεία σε απόμακρες και εξαρτημένες από την αλιεία περιοχές, συγκρατεί τον κοινωνικό ιστό αυτών των περιοχών κρατώντας την ανεργία σε χαμηλά επίπεδα χωρίς να

είναι ενεργοβόρα δραστηριότητα και ασκώντας την ελάχιστη επίπτωση στα οικοσυστήματα λόγω των αδρανών εργαλείων που χρησιμοποιεί.

- Θα πρέπει με σαφήνεια να αναφερθούν οι λόγοι στους οποίους οφείλεται η συρρίκνωση των ιχθυοπληθυσμών, η υποβάθμιση των οικοσυστημάτων και ο κίνδυνος της βιωσιμότητας του κλάδου. Υπάρχουν αυτά τα στοιχεία και είναι η ανεξέλεγκτη πρόσβαση στις ακτές, η αλλαγή χρήσης γης, τα αστικά απόβλητα, η ρύπανση από τις θαλάσσιες μεταφορές, η αλόγιστη χρήση χημικών στη γεωργία και η υπεραλίευση από αλιευτικές πρακτικές όπως είναι τα συρόμενα δίχτυα και τα γρι γρι.

Ας προχωρήσουμε όμως στα 5 βασικά ερωτήματα που τίθενται στην Πράσινη Βίβλο.

1. Στο πρόβλημα της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας η Επιτροπή έχει μια εντελώς λαθεμένη προσέγγιση. Θεωρεί ότι η αλιευτική ικανότητα έχει να κάνει με τον αριθμό των σκάφων, με τις ημέρες παραμονής στη θάλασσα, με την χωρητικότητα και την υποδύναμη. Αυτό είναι βασικό λάθος και σαν συνέπεια αυτού έρχονται και τα υπόλοιπα. Η αλιευτική ικανότητα ενός σκάφους έχει να κάνει με αυτήν καθαυτή την δυναμική των αλιευτικών εργαλείων που χρησιμοποιεί και σε αυτή την βάση θα πρέπει να οριστεί η αλιευτική ικανότητα. Αυτό όμως προϋποθέτει σύγκρουση με μεγάλα οικονομικά συμφέροντα και τουλάχιστον μέχρι σήμερα και από πλευράς Ε.Ε αλλά και από πλευράς κρατών - μελών. Δεν υπήρχε τέτοια πρόθεση. Ο αριθμός των πολλών σκαφών στη μικρή παράκτια αλιεία αναφέρεται σε μικρά σκάφη, σε μεγάλη κοινωνική βάση με πλέον επιλεκτικά αλιευτικά εργαλεία που τις περισσότερες ημέρες του χειμώνα δεν εργάζονται λόγω των καιρικών φαινομένων, με κινητήρες που δεν είναι ενεργοβόροι, και με μικρή σχετικά παραμονή στη θάλασσα μόνο για λόγους οικονομίας. Όλοι γνωρίζουν ότι καμία χώρα της Ε.Ε δεν έχει εφαρμόσει τη σχέση 1 προς 1 στους κινητήρες. Όμως κανείς δεν μιλάει δίνοντας το δικαίωμα της εξάρτησης σε μια λαθεμένη πολιτική.

Η πρόταση για μεταβιβάσιμα αλιευτικά δικαιώματα είναι η πλέον επικίνδυνη πρόταση γιατί θα συγκεντρωθούν τεράστια δικαιώματα σε λίγους και θα εμβολιστεί η κοινωνική βάση της μικρής παράκτιας αλιείας. Αυτό ισοδυναμεί με καταστροφή των παράκτιων περιοχών και της αλιείας μικρής κλίμακας.

2. Εστίαση πολιτικών στόχων. Οι Ε.Κ και οι οδηγίες δεν συνθέτονται στην τελική τους μορφή με βάση τα επιστημονικά δεδομένα. Ξεκινούν με αυτά και με σοβαρές διαπιστώσεις, αλλά στην πορεία για την υπογραφή τους μέχρι το Συμβούλιο Υπουργών αλλοιώνονται με πολιτικούς συμβιβασμούς, παρεκκλίσεις και παρεμβάσεις, προκειμένου να εξυηρηθούν τα μεγάλα συμφέροντα για την αλιεία (ναυάγια συμβουλίου Υπουργών για σχέδιο 589-αλιεία τόνου κλπ). Όλα τα πιο πάνω οδηγούν σε αποπροσανατολισμό από το βασικό στόχο που είναι η διατήρηση των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων και η σωστή κατανομή των ωφελειών τους προς τον άνθρωπο. Προς την κατεύθυνση αυτή μόνο μια πολιτική κοινωνικά δίκαιη και φιλικά προσκείμενη στο φυσικό περιβάλλον θα μπορούσε να αποδώσει τα επιθυμητά. Φυσικά αυτή η πολιτική πρέπει να είναι προϊόν συμμετοχικής διαδικασίας για να γίνει αποδεκτή και φυσικά να είναι εύκολα ελέγξιμη.
3. Λήψη αποφάσεων. Μόνο με την ουσιαστική εμπλοκή των ενδιαφερομένων οι αποφάσεις οι οποίες λαμβάνονται θα είναι ουσιαστικές. Το RAC και η Συμβουλευτική Επιτροπή Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας δεν έχουν και τόσο καθαρό ρόλο. Δεν συμμετέχουν σε αυτά η συντριπτική πλειοψηφία των ενδιαφερομένων αλλά μόνο λίγοι που έχουν σαν σκοπό των ελέγχό τους. Γι' αυτό και οι διοικήσεις δεν είναι εκλεγμένες.
4. Ανάληψη ευθυνών από τον κλάδο. Μόνο με την ουσιαστική παρουσία των οργανώσεων των αλιέων και την πολύπλευρη στήριξή τους, οικονομική-κοινωνική και πολιτική, θα είναι δυνατόν ο κλάδος να αναλάβει πραγματική ευθύνη για οτιδήποτε έχει σχέση με αυτόν. Υπάρχει ουσιαστική έλλειψη δομών ελέγχου και για αυτό το λόγο πρέπει να δημιουργηθεί αλιειοφυλακή η οποία θα είναι η μόνη αρμόδια να ασχολείται με τα ζητήματα της αλιείας. Προς την κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να αξιοποιηθεί η απόφαση της Επιτροπής της 09/10/2009 (άρθρο 12) για να αξιοποιηθούν χρήματα από τη Ε.Ε για δημιουργία σκαφών αλιειοφυλακής και να προχωρήσουμε σε προσλήψεις αξιόλογου δυναμικού που θα τα στελεχώσει και το οποίο θα γνωρίζει την εθνική και κοινοτική νομοθεσία μέσα από συνεχή σεμινάρια επιμόρφωσης γιατί πρέπει επιτέλους αυτές οι αρμοδιότητες να φύγουν από τις υπηρεσίες του λιμενικού σώματος που ενέχονται σημαντικά για την κακή κατάσταση των

θαλάσσιων οικοσυστημάτων και του αλιευτικού κλάδου καθώς επίσης και για την κακή τους εικόνα στον κόσμο.

5. Διαφοροποιημένο καθεστώς προστασίας μικρής παράκτιας αλιείας. Σε όλα τα report της Ε.Ε τονίζεται η μεγάλη σημασία της μικρής παράκτιας αλιείας αλλά μέχρι σήμερα ελάχιστα έχουν γίνει προς αυτήν την κατεύθυνση. Τα χρηματοδοτικά μέσα χρησιμοποιήθηκαν για τη συρρίκνωση της μικρής παράκτιας αλιείας (6000 περίπου σκάφη παράκτια αποσύρθηκαν).

Μετά από αυτή την γενική τοποθέτηση μας έχουμε να κάνουμε τις εξής προτάσεις οι οποίες αφορούν την αναμόρφωση της ΚΑΛΠ:

- Η μικρή παράκτια αλιεία θα πρέπει να οριστεί ως η αλιεία με σκάφη που χρησιμοποιούν αδρανή αλιευτικά εργαλεία ανεξαρτήτως μεγέθους του σκάφους
- Η αλιευτική ικανότητα να προσδιορισθεί με βάση την δυναμική των αλιευτικών σκαφών ανά τύπο αλιευτικού εργαλείου που χρησιμοποιούν
- Να μην ισχύσουν τα μεταβιβάσιμα αλιευτικά δικαιώματα
- Να υπάρξει ταμείο για εφ' άπαξ ενίσχυση που θα αφορά την διάλυση σκαφών που χρησιμοποιούν αλιευτικές τεχνικές που ενέχονται για την κακή κατάσταση, που είναι ενεργοβόρα καθώς επίσης και για την αλλαγή δραστηριότητας
- Δημιουργία Ευρωπαϊκών Οργανώσεων διαφορετικών συμφερόντων, γιατί εκ των πραγμάτων αυτό ισχύει, με αιρετές διοικήσεις και όχι διορισμένες.
- Να μην τοποθετηθεί το VMS στα παράκτια σκάφη και να είναι υποχρεωτική τοποθέτηση του συστήματος AIS στα σκάφη με συρόμενα δίχτυα και γρι γρι.
- Να δημιουργηθεί άμεσα εθνική αλαιοφυλακή η οποία θα είναι μέρος της Ευρωπαϊκής αλαιοφυλακής.
- Στήριξη των συλλογικών οργανώσεων των δομών της αλιείας για ουσιαστική συμμετοχή και ενεργή εμπλοκή στη χάραξη, την αποδοχής και στον έλεγχο της εφαρμογής της ΚΑΛΠ.
- Πρέπει να υπάρχει καταβολή δικαιώματος για την αλιεία μεγάλης κλίμακας, τα οποία χρήματα θα διατίθενται για έρευνα και προστασία
- Το σύστημα συλλογής αλιευτικών δεδομένων να αποτελεί στοιχείο έρευνας πεδίου και όχι δήλωση του αλιέα
- Να υπάρξει ξεκαθάρισμα του προφίλ του αλιευτικού κλάδου (διαχωρισμός αλιεργατών και ιδιοκτητών σκαφών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο)

- Καταγραφή της δυναμικής της ερασιτεχνικής αλιείας (ανθρώπινου δυναμικού, αλιευτικών εργαλείων, χωρητικότητας σκαφών, ιπποδύναμης, αλιευμάτων)
- Να μην ισχύσει ο περιορισμός των ημερών παραμονής στη θάλασσα για τα σκάφη που χρησιμοποιούν αδρανή αλιευτικά εργαλεία
- Τα σχέδια διαχείρισης να μην αναφέρονται μόνο σε αποθέματα ή τύπους αλιείας αλλά να είναι σχέδια διαχείρισης οικοσυστημάτων
- Να μειωθούν οι απορρίψεις μέσω της χρήσης τετράγωνων ματιών 50mm στο σάκο καθώς επίσης και να απομακρυνθούν τα συρόμενα αλιευτικά εργαλεία και τα γρι γρι από τους τόπους συγκέντρωσης νεαρών ψαριών, ποτάμια, εκβολικά συστήματα, Ποσειδωνίες, μέτωπα λιμνοθαλασσών, και τόπους αναπαραγωγής ανάπτυξης ψαριών.
- Ουσιαστική εφαρμογή του Ε.Κ 1005/2008 και 1010/2009
- Δημιουργία ενός συστήματος ιχνηλασιμότητας των προϊόντων. Υπάρχει από παλιά πρότασή μας για αποκοπή του άνω ουραίου πτερυγίου στα προϊόντα εισαγωγής και του κάτω ουραίου πτερυγίου στα προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας ώστε να μην υπάρχει βάπτισμα των εισαγόμενων προϊόντων ως ελληνικά και της υδατοκαλλιέργειας ως ελεύθερα
- Δημιουργία πάρκων ιχθυοκαλλιεργειών στην ανοιχτή θάλασσα ώστε να αποσυμφορηθεί η παράκτια ζώνη
- Χρήση εναλλακτικού καυσίμου ώστε να μειωθεί η εκπομπή ρύπων και η μεγάλη κατανάλωση πετρελαίου (χρήση υγρού φυσικού αερίου κλπ)
- Οικονομική στήριξη των αλιέων μικρής κλίμακας για καταστροφές, ανεξάρτητα από το εάν είναι επαναλαμβανόμενες ή μη, από ακραία φυσικά καιρικά φαινόμενα και θαλάσσια θηλαστικά
- Προώθηση παράλληλης δραστηριότητας για την αλιεία μικρής κλίμακας προς ενίσχυση του εισοδήματος των αλιέων
- Η πρόσβαση στη ζώνη των 3ν.μ να επιτρέπεται αποκλειστικά για αλιεία στα σκάφη μικρής κλίμακας χωρίς αυτό να στερεί το δικαίωμα σε αυτά τα σκάφη να δραστηριοποιούνται εντός του συνόλου της οικονομικής ζώνης καθώς επίσης και στα διεθνή ύδατα, με τις σχετικές άδειες.
- Άμεση κατάργηση των Ε.Κ 26/2004 και 1281/2005 που αφορούν το πρωτεύουν και το δευτερεύον εργαλείο γιατί αποτελούν κίνδυνο ανά πάσα στιγμή να απαγορευθούν πολλά εργαλεία της παράκτιας αλιείας

- Άμεση απαγόρευση της αλιείας τόνου με κυκλικά δίχτυα
- Άμεση δημοσιοποίηση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου των σκαφών που ασκούν παράνομη αλιευτική δραστηριότητα καθώς και των στιγμάτων των περιοχών που δραστηριοποιούνται
- Να εφαρμοστεί άμεσα στη χώρα μας ο Ε.Κ 1967/2006 και να καταργηθεί η παράνομη Υ.Α 164198/03-03-08, του κ. Κοντού, για το 1μίλι.

Ελπίζουμε αυτή τη φορά η ΚΑΛΠ να είναι προϊόν υπεύθυνης και σοβαρής προσέγγισης και όχι προϊόν πολιτικού συμβιβασμού και εκβιασμών.

Κοτσόργιος Δημήτριος